

ANAHTAR KELİMELELER

- ✓ Tırnak Ölçümleri
- ✓ P3 şekli
- ✓ Koyun
- ✓ Keçi
- ✓ Ayak Radyografisi

İLETİŞİM

E-POSTA:
hsn.kurt85@gmail.com

TEZ DANIŞMANI

TELEFON:
+90 (224) 294 08 41

E-POSTA:
hsalci@uludag.edu.tr

KOYUN VE KEÇİLERİN TIRNAKLARI ÜZERİNDE YAPILAN MORFOMETRİK ÖLÇÜMLER İLE EKSTREMİTE RADYOGRAFİLERİNDE DİSTAL FALANKS KEMİKLERİNİN

0000-0003-0704-0489

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
VETERİNER CERRAHİ ANABİLİM DALI
DOKTORA PROGRAMI

DANIŞMAN

Prof. Dr. Dr. Hakan SALCI
0000-0001-6548-8754
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
VETERİNER CERRAHİ ANABİLİM DALI
BURSA – TÜRKİYE

TEZ ÖZETİ

Koyun ve keçi yetiştiriciliği ülkemiz hayvancılığında önemli bir yere sahiptir. Bu çalışmada doğal mera şartlarında yaşayan ve şipopodi yapılmamış koyun ve keçilerin tırnakları üzerinde bazı morfometrik ölçümlerin alınması ile sağlıklı ve tırnakları fazla uzamış olan bireylerde tırnak boyutlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu bilgiler sayesinde şipopodi yapılması kararı ve şekli hakkında fikir sahibi olunması beklenmektedir. Ayrıca koyun ve keçilerin distal ekstremite radyografilerinde paries ve solea unguiae kalınlıklarının belirlenmesiyle normal varyasyonların ortaya konması amaçlandı. Her iki türde III. Falanks kemiklerinin morfolojik olarak sınıflandırılması ve karşılaştırılmasıyla da tür farkları ortaya konarak bunların kemik bazında identifikasyonlarının yapılabilmesine katkı sağlayacaktır. Çalışmada bursa uludağ üniversitesi veteriner fakültesi araştırma ve uygulama çiftliğinde bakılan 88 saanen keçisi ve 50 kıvrıcık koyunu kullanıldı. Her hayvanda kumpas yardımıyla paries unguiae uzunluğu, ökçe uzunluğu, diyagonal paries unguiae uzunluğu, solea unguiae genişliği, solea unguiae uzunluğu, tırnağın aksiyal ve abaksiyal duvar yükseklikleri ve dorsal duvar açısı ölçüldü. Aksiyal-abaksiyal grafiler üzerinde paries ve solea unguiae kalınlıkları belirlendi. Ayrıca koyunlar için 5, keçiler için 6 değişik tip processus extensorius modeli ile üç değişik dorsal duvar şekli ortaya kondu. Tırnaklar üzerinde belirlenen parametrelerin nerdeyse tamamında tırnağın yerleşimi ve yaş gruplarına göre anlamlı farklar belirlendi. Aynı parametrelerin normal ve fazla uzamış/deforme tırnakların konumu ve yaş gruplarına göre ortalamaları belirlendi ve referans değerleri oluşturuldu. Koyunlarda tırnakların fazla uzaması %5,3, keçilerde %32,5 oranında görülmüştür. Koyunlarda processus extensorius'un ayağa göre şekilsel dağılımı istatistiksel olarak anlamlı düzeyde bulunmadı, ancak keçilerde anlamlı farklar bulundu. Sonuç olarak, koyun ve keçilerin tırnak ölçümleri ile distal falanks şekilleri hem birbirlerinden hem de tırnakların yerleşimi yönünden farklılık göstermektedir.

TEZ SONUÇLARININ UYGULAMA ALANLARI

Kıvrıcık koyunu ve Saanen keçilerinin normal yapıdaki morfometrik ölçümleri ve boyutu bilinmesi ile daha sağlıklı ve fonksiyonel şipopodi yapılması mümkün olacaktır. Radyografik değerlendirme sonucunda radyografilerde her iki türde gözlenen farklı PE şekilleri ve keçilerdeki P3'ün yaygın yapı farklılıkları ve radyografideki referans görüntüleri patolojik bulguların tanınmasına ve tür tayinine yardımcı olması beklenmektedir.

AKADEMİK FAALİYETLER